

Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport: nova titulació, nova professió?

**Jordi Longás, Josep Cabedo,
Josep Sánchez, Jordi Segura,
Xavier Pujadas**

En aquesta reflexió s'analitzen algunes de les transformacions sofertes pel fenomen de les drogues, com la percepció social de la seva perillositat, els canvis en el context cultural, la maximització de les conseqüències de les drogues il·legals i el significat que atorguen els consumidors a les drogues. A continuació, es discuteixen algunes paradoxes sobre l'acceptació social i es llança la hipòtesi que la revolució tecnològica, i la revolució social consegüent, tindrà repercussions en aquest àmbit. Per últim, es conclou afirmant que el futur de les drogues depèn del nostre posicionament com a ciutadans sobre el nostre lloc en el món.

1. Mirant enrere: l'evolució dels "estudis" d'Educació Física

Valorar l'origen i l'evolució d'aquests estudis i la seva projecció professional demana sobretot tenir en compte el procés esdevingut durant el darrer segle. Si bé és indubtable que l'interès pel cos, l'activitat física o la higiene es troba explicada en bona part de la producció intel·lectual d'autors clàssics o que la preocupació per l'educació en una perspectiva física fou ja un tema recurrent a partir de l'impuls humanista del Renaixement, l'esport en si mateix és un concepte modern que es consolida el segle XX.¹

La concreció de models educatius i plantejaments sistemàtics d'educació física i/o gimnàstica es comencen a desenvolupar amb continuïtat als països de l'òrbita europea occidental a partir de finals del segle XVIII.² La ruptura epistemològica que

1 No exempt de debats encara vius entre la comunitat científica, el concepte d'esport -derivat del llatí "deportare"- ha anat adaptant-se al llarg del segle XIX fins a l'accepció actual. Per ser-ho, en el segle XX, entenem un "conjunt d'activitats físiques reglamentades, institucionalitzades, amb caràcter competitiu i que tenen com a objectiu l'acompliment d'una marca".

2 Entre els models més estesos en el darrer terç dels set-cents destaquen aquells relacionats amb les tesis naturalistes de Rousseau plantejades en la dècada de 1770. Entre aquests, cal destacar l'escola suïssa de J. Pestalozzi o el filantropisme alemany de tombant de segle.

significaren els autors de la Il·lustració i la preocupació renovada vers una societat preparada per afrontar els reptes de la modernitat donaren com a resultat la proliferació d'escoles i paradigmes centrats en l'estudi de l'activitat física. Alguns d'aquests models, molt determinats per les necessitats militars i nacionals del Vuitcents –escola alemanya i francesa–; altres, preocupats per aspectes higiènics –escola sueca–, o bé centrats en la pedagogia i la formació de ciutadans –el cas de l'esport anglès–, per citar-ne els més destacats, anaren conformant una producció teòrica primerenca molt desigual respecte d'això, alhora que anaren generant les primeres legislacions dels Estats sobre la incorporació de l'educació física als currículums escolars i a les escoles d'educadors.³ En el cas espanyol, en aquest sentit poc avantatjat a causa de la difícil conjuntura política, és remarcable la primera legislació sobre l'obligatorietat de la gimnàstica a segon ensenyament (Llei Becerra, 1883) i l'obertura consegüent de l'Escola Central de Gimnàstica per a professors (1887), primera experiència civil en aquest sentit, tot i que de vida curta.

Durant el segle XX, tant l'eclosió de plantejaments pedagògics renovadors en els quals ja es vincula d'una manera oberta i integral l'àmbit de l'educació física com a part destacada al mateix nivell que la resta de disciplines en la formació de la persona, així com el desenvolupament i popularització de la pràctica de l'esport, va produir un augment considerable de l'interès vers l'estudi de l'activitat física i la seva aplicació formativa en l'educació dels éssers humans, i es va desvincular progressivament de la preparació estrictament militar o bé de l'àmbit específicament higiènic, i es van modificar els enfocaments en funció de les necessitats socials i formatives de l'ésser humà. En general, podem observar tres grans tendències o corrents que han dominat en l'educació física, sobretot en l'àmbit escolar: un corrent de tipus higiènic i esportiu, hereu del model suec i anglès; un corrent psicomotriu, que pretén influir en l'educació integral de la persona a través del moviment, i un corrent expressiu, que accentua els sentiments i l'expressivitat, aquests dos últims arrelats en el model francès.

A Espanya, fins a la Guerra Civil, cal destacar la creació de la Escuela Central de Educación Física del Ejército (1919) –encara vinculada a l'estament militar–, la renovadora Escuela de Educación Física de la Universidad Central de Madrid (1933) i l'Acadèmia d'Educació Física de la Generalitat de Catalunya (1936), com a institucions que ja recollien, des de sensibilitats diferents, la necessitat de plantejar els estudis de l'educació física, bàsicament per a futurs formadors. Tot i que la Guerra Civil i la repressió inicial del franquisme escapçaren bona part dels avenços del període republicà, durant la dictadura conflueixen en aquest país tant la voluntat del règim per assumir el control absolut de la formació d'educadors físics, com un augment constant de l'interès social per la pràctica d'activitats físiques i l'esport a la segona meitat del segle. Així, doncs, assistim a una primera etapa en la qual l'educa-

3 Sobre els models teòrics de gimnàstica, vegeu ULMAN (1989).

ció física es troba molt mediatitzada per una concepció militarista i nacionalista de la gimnàstica i força allunyada de les visions renovadores de la pedagogia vigents en altres països propers. D'ençà la segona meitat del segle, però, cal esmentar un primer pas d'obertura amb la creació del Instituto Nacional de Educación Física com a resultat de la Llei d'educació física (1961), la qual neutralitzava l'estructura vertical de l'esport i l'educació física de postguerra.⁴ Aquest fet encetà una actualització tímida dels estudis d'educació física a Espanya fins que la Llei d'educació de 1970 donà rang d'estudis superiors a l'àmbit de l'Educació Física a l'Estat. La categoria universitària d'aquests estudis s'assolí durant el període democràtic (1992), en el marc de la nova Llei de reforma universitària de 1983. Naturalment, aquesta nova perspectiva universitària de l'educació física n'impulsà la modernització i l'homologació a bona part dels estudis sobre activitat física i esport de les universitats europees.

2. Naturalesa de les ciències de l'activitat física i de l'esport: una nova disciplina?

El procés històric breument presentat ens ha dut fins a l'aprovació de la titulació recent de Llicenciat en Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport mitjançant el Reial decret de 24 de setembre de 1993⁵. En aquest s'estableixen les bases per a l'obtenció del "títol universitari oficial de Llicenciat en Ciències de la Activitat Física i de l'Esport". Aquesta Llei 1670/1993 indica que els ensenyaments hauran de proporcionar una formació adequada en els aspectes bàsics i aplicats de l'activitat física i de l'esport en totes les seves manifestacions, i reconeix també la possibilitat que les diverses universitats puguin crear les seves pròpies "facultats de l'esport"⁶.

La idiosincràsia dels estudis de LCAFE està determinada, en primer lloc, per factors relacionats amb l'evolució pròpia de la societat i també, com s'ha dit, per la modificació de la legislació corresponent.

Pel que fa als aspectes socials, el desenvolupament socioeconòmic, amb l'impacte consegüent en el mercat comercial i laboral; l'empenta -sobretot a Catalunya- tant del sector associatiu/privat com del sector públic/municipal en l'àmbit esportiu; l'increment i la diversificació de les activitats i especialitats esportives; l'aparició i desenvolupament de nous sectors i les noves demandes socioesportives; l'entrada en la pràctica esportiva de nous grups socials; la transformació progressiva del mateix sistema esportiu, i la preocupació pels nous coneixements d'aquesta

4 Un breu resum de la implementació dels estudis a l'Estat espanyol a: LÓPEZ, I. y ALMENDRAL, P. (2001). Sobre l'evolució de la pràctica social i l'impacte polític a la Catalunya de preguerra i durant el franquisme: PUJADAS, X. i SANTACANA, C. (1995).

5 BOE, 20 octubre 1993, núm. 251.

6 A Catalunya, els estudis relacionats amb l'educació física a nivell de llicenciatura provenen del traspàs de serveis de l'Estat en matèria de cultura física i esports a la Generalitat de Catalunya (Reial decret 1668/80, de 31 de juliol). Amb la nova titulació LCAFE regulada no serà fins l'any 1999 quan el Parlament de Catalunya aprovi una nova Llei catalana de l'esport que permeti a totes les universitats el seu desplegament.

“nova ciència” obren nous reptes acadèmics, científics i laborals. Altres fenòmens de caràcter transnacional no són aliens a aquestes transformacions, com és el cas de les tendències vers la globalització, el desenvolupament sostenible i l'equilibri territorial; els processos de reconstrucció de noves realitats socials i comunitàries –com ara les tendències interculturals; les noves comunicacions entre gentes, pobles i cultures; la recessió demogràfica o la nova societat del lleure i del benestar–, i obliguen a plantejar-se un nou model d'estudi interdisciplinari i innovador, capaç de respondre als reptes de la nova societat i a les múltiples exigències que planteegen les activitats físiques i esportives.⁷

En el sentit apuntat, la nova llei suposa un salt qualitatiu en relació amb el model d'estudis vigent fins aquell moment. Des d'un model centrat en la formació d'especialistes en “educació física” orientat principalment a satisfer tasques docents i d'especialistes en entrenament, s'ha passat a un model molt més interdisciplinari i amb vocació d'adaptació a les noves demandes laborals. Es consideren, doncs, les ciències de l'activitat física i de l'esport com un marc d'integració –i no pas com un model sumatori-- de diferents disciplines científiques preexistents amb interessos diferents. En aquest sentit, els estudis centrats en l'activitat física i l'esport conformen un model epistemològic propi. L'objecte del nou estudi és el conjunt de les activitats relacionades amb el moviment humà des de tots aquells àmbits –social, econòmic, mèdic, educatiu i esportiu- que es desprenen d'aquest tipus d'activitats en una societat complexa.

Més concretament, aquest nou model epistemològic resta obert a la innovació i és necessàriament integrador. La interdisciplinarietat suposa una opció científica més rigorosa i complexa, en la qual cada disciplina necessita de les altres per desenvolupar-se i hi aporta, alhora, els seus propis coneixements. Aquesta nova concepció de les ciències de l'activitat física i de l'esport provoca canvis importants en el sistema de formació. En primer lloc, es consolida l'equilibri entre ciències bàsiques i ciències aplicades. L'annex del Reial decret 1670/1993 diu “Las enseñanzas conducentes a la obtención del título oficial... deberán proporcionar una formación adecuada en los aspectos básicos y aplicados de la actividad física y del deporte en todas sus manifestaciones.”. La proposta de “nova educació física” té en compte els canvis vertiginosos que estan experimentant les activitats físicoesportives, a causa de les noves demandes socials i els canvis tecnològics. És per això que els aspectes bàsics i aplicats del coneixement es combinen i resten oberts a totes les manifestacions d'activitats físiques i esportives.

⁷ Un estudi aprofundit de les noves tendències apuntades, el trobem en el treball sobre els hàbits esportius a Espanya durant el període 1990-2000 publicat pel Consejo Superior de Deportes, GARCÍA FERRANDO (2000).

3. Activitat física i esport, canvis socials i professionalització

Si bé el naixement històric de la "Ciència de l'Esport" està principalment vinculat a la intervenció docent i educativa, les noves demandes resultants de l'evolució social exposada han fet aparèixer nous mercats professionals. En les dècades dels anys 80 i 90, i d'acord amb una tendència generalitzada als països desenvolupats, l'increment dels espais esportius i de llocs de treball vinculats a l'activitat física i l'esport ha estat molt espectacular. Martínez del Castillo (1995) apunta un increment net de 32.855 noves ocupacions vinculades a l'esport⁸, així com l'aparició de 60.000 espais esportius en un temps inferior a 18 anys. Igualment, el 2% de les despeses de consum a Europa estaven relacionades amb l'esport i enguany prop del 4% del PIB dels països occidentals gira a l'entorn de l'esport.

La rellevància social de l'esport i l'estreta relació entre activitat física i oci fan preveure encara més l'expansió d'aquest important sector. En conseqüència, el llicenciat en Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport s'afronta a una realitat professional diversa i molt dinàmica. Martínez y Núñez (2001) recullen, en un estudi realitzat a finals dels 90, el següent llistat de professionals relacionats amb el món de l'activitat física i l'esport: docents en ensenyaments oficials, tècnics esportius, preparadors físics, animadors esportius, guies i acompanyants esportius, biomecànics esportius, metges de l'esport, fisioterapeutes, diplomats en infermeria esportiva i psicòlegs de l'esport. Podem considerar que, tenint l'activitat física com a centre, les possibilitats laborals actuals dels professionals de l'esport es relacionen almenys amb els següents àmbits: la intervenció socioeducativa --en sentit ampli i no només escolar--, l'activitat esportiva en si mateixa, les activitats d'ecolleure, la intervenció sociosanitària i la gestió esportiva.⁹

- Àmbit socioeducatiu: Es refereix a tot allò propi de la docència de l'activitat física i esportiva. La docència en el sistema reglat; la intervenció, coordinació i direcció de tot tipus de projectes d'iniciació esportiva en règim no reglat, etc., en serien les ocupacions principals.
- Àmbit esportiu: Des de l'esport de base i amateur fins a l'esport professional i d'espectacle, s'obre un ventall de possibilitats molt ampli on el professional ha de tenir uns coneixements que li permetin assumir els rols d'entrenador, preparador físic, orientador en la carrera esportiva dels futurs valors, etc.
- Àmbit sociosanitari: Inclou tota la intervenció relacionada amb l'activitat física en els diferents àmbits de la salut i en poblacions com, per exemple: gent

⁸ Els grups ocupacionals comptabilitzats en l'estudi són els de: monitor esportiu, tècnic d'activitats a la natura, llicenciat o tècnic en activitats físiques i animació esportiva, tècnic esportiu superior, docents i directores tècnics. No estan referits altres possibles estrats ocupacionals als quals es fa referència en aquest treball.

⁹ Per aprofundir en la perspectiva de canvi, la seva incertesa i l'impacte en el món de l'activitat física i l'esport, vegeu HEINEMANN, K. (2002) i CASTILLO, J. (2002), ambdós dins de la suggerent compilació intitulada "Deporte y cambio social en el umbral del siglo XXI".

gran, discapacitats, gent adulta, infància..., que es poden veure beneficiades per aquesta, sigui amb la finalitat de mantenir un benestar o amb finalitats terapèutiques. L'aportació es pot circumscriure a centres de rehabilitació, centres de condicionament físic (fitness, wellness), centres especials, àrees bàsiques de salut, centres d'atenció primària, etc.

- Àmbit de l'ecolleure: L'increment del temps d'oci i lleure, la importància dels valors "ecològics", la "fugida" de la ciutat a la recerca del contacte amb la natura, la preocupació per construir ciutats sostenibles i educatives han afavorit el naixement d'un seguit d'activitats amb l'objectiu de satisfer una demanda-necessitat social creixent. Cada vegada té més pes la creació d'empreses i projectes que giren al voltant d'activitats a la natura, el turisme actiu, les activitats ludicorecreatives i l'activitat física i l'esport per a tothom.
- Àmbit de gestió esportiva: L'increment d'activitat i d'equipaments està comportant també l'aparició de noves necessitats específiques de gestió d'organitzacions, entitats i d'activitats vinculades a l'activitat física i a l'esport. Els sectors van des de l'administració pública fins a l'empresa privada i inclouen la direcció tècnica de projectes, la gestió i l'assessorament de polítiques esportives, la gestió de recursos humans, el màrqueting esportiu i la comercialització, la planificació, la gestió d'instal·lacions, l'organització de competicions, serveis, actes i activitats esportives, etc.

A més de la classificació proposada i a causa de l'impacte econòmic de l'esport en la nostra societat, també apareixen més puntualment altres possibilitats de professionalització relacionades amb els mitjans de comunicació, desenvolupament de productes esportius, tecnificació, editorials, federacions, fabricació i comercialització de materials esportius, recerca, etc. En qualsevol cas, el dinamisme d'aquest sector i la velocitat dels canvis socials, lluny de permetre'ns preveure la seva evolució, ens fa pensar en un creixement dispers, irregular i, en tots els casos, significatiu que remet a la capacitat dels professionals de l'activitat física i l'esport per afrontar el futur amb creativitat i competència. El professional del futur haurà de disposar d'un bagatge de coneixements adequats i també de les habilitats necessàries per afrontar una realitat canviant i, en molts àmbits, encara en vies de definició. Aquestes habilitats i competències han de preveure una base prospectiva i d'autoreflexió; el professional ha de dominar el "com", però també ha de saber qüestionar-se i respondre sobre els "perquè" de les seves pròpies actuacions.

4. Emergència i reptes del llicenciat en CAFE

Per emergència entenem l'aparició de determinats comportaments i propietats que a priori resulten sovint impredecibles. En aquest sentit, les Ciències de l'Acti-

tat física i de l'Esport i la seva professionalitat són emergents. La funció del llicenciat és dinàmica i es reactualitza constantment gràcies als avenços sistemàtics de la societat tecnològica i de la informació i de la comunicació. Per això tan necessari és que el llicenciat-professional s'actualitzi com que contribueixi activament al desenvolupament de la pròpia cultura professional. En efecte, si entenem la professió no tan sols com el corpus de coneixement propi d'un especialista, sinó com la construcció social feta a l'entorn d'aquest professional, basada principalment en el reconeixement de la seva especificitat i en la legitimació de la seva utilitat o funció social, es pot afirmar que el professional en Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport està encara en fase de construcció. Assolir finalment aquest estatus de la professió passa a la vegada pel desenvolupament normatiu i per la identificació i reconeixement social d'un nivell d'expertesa.

Aconseguir el desenvolupament professional que voldríem no és tasca fàcil ni ràpida i passa, en primer lloc, pel compromís dels mateixos llicenciats, individual i col·lectiu, i junt amb ells de les facultats responsables de la seva formació.¹⁰

Un aspecte cabdal en aquest debat és la desregulació actual del mercat laboral en quasi tot el que fa referència a la pràctica esportiva i l'activitat física. L'abocament al mercat de diverses formacions i titulacions, tant reglades com no, duen a una competitivitat entre els diferents professionals poc productiva, sovint més orientada a l'abaratiment de costos que a la millora de la qualitat del serveis. Caldrà que, en els propers anys, s'avanci en la transparència necessària del mercat laboral també dins de l'àmbit de l'activitat física i l'esport, i que es doni al llicenciat el valor que la seva formació mereix. Aquestes intencions haurien de veure's reflectides en una regulació professional ferma i exigent, orientada a reconèixer les funcions corresponents a cada nivell formatiu –entrenadors, tècnics esportius de grau mitjà o superior, llicenciats, etc.– i encaminades sempre a assegurar aquells estàndards de qualitat propis d'una societat que reconeix l'activitat física com un dret.

No obstant aquest creixement previsible, en principi afavoridor dels interessos del món vinculat a l'activitat física i l'esport, creiem necessari alertar davant el risc futur d'un excés de mercantilisme també en aquestes activitats. La cultura del cos i l'acceptació del valor salut com absolut, tan característics de la societat occidental, combinats amb l'envelliment de la població i l'aparició d'una segona i tercera edat com a públic potencial, se'ns representen com un bon exemple de negoci o d'oportunitat futura. L'obertura a les noves formes de professionalitat no haurien d'impendir la defensa ferma de la funció educativa que tota activitat esportiva comporta en qualsevol edat i situació. És per això que igual que ara reivindicuem la presència del llicenciat en Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport en clubs esportius, escoles esportives d'iniciació, federacions, centres d'alt rendiment, etc., pensem que

¹⁰ Actualment, en l'àmbit universitari català, imparteixen els estudis de CAFE les universitats següents: UB, U. de Lleida, U. de Vic i URL.

aquesta funció educativa haurà d'acompanyar també la seva intervenció en els altres àmbits que li són i li seran propis. Des de la gestió i la planificació, des del treball amb gent gran, discapacitats, en l'activitat física per a tothom, en projectes de dinamització cultural i desenvolupament sociocomunitari i en tantes altres tasques que ara ni tan sols imaginem, s'intueix necessari –fins i tot podria ser considerat un imperatiu deontològic- promoure una activitat física generadora de sentit i valor en les persones.

En relació directa amb aquesta darrera orientació, cal també esmentar l'impacte creixent que té sobre la societat l'esport professional o esport-espectacle. La força de la seva representació en l'imaginari col·lectiu i el seu gran valor simbòlic –reforçat, per no dir recreat, pels mass media- construeixen i transmeten un tipus de missatge i ideologia lligada a l'esport molt allunyada del que d'altres pràctiques esportives o d'activitat física fan. No escapa a ningú que l'esport d'elit no és precisament el paradigma dels hàbits de salut, de convivència o de valors educatius. La mateixa evolució d'aquest tipus d'esport-negoci i les noves necessitats de la societat obligaran cada vegada més, en especial als llicenciat però també a d'altres professionals de l'esport, a qüestionar-se sobre la iniciació esportiva i el tipus d'activitat física entesa com un bé humà i social que es realitza al llarg de la vida.

5. Algunes conclusions

A més del reconeixement normatiu, tant des del punt de vista de l'interès científic com de la seva aplicació laboral, les Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport han adquirit un protagonisme destacat en el si de la nostra societat. Sembla contrastat que les diferents activitats físicoesportives han anat jugant progressivament un paper més rellevant des dels seus múltiples vessants. Tot i que l'enfocament interdisciplinari al·ludit en l'article és força recent en les Ciències de l'Esport, els avenços teòrics i pràctics en l'elaboració d'un "corpus" científic propi, així com la necessitat social evident de professionals i especialistes en activitat física i esport, demostren unes potencialitats molt remarcables en les diferents àrees d'intervenció: educació, economia i gestió, recreació i lleure, poblacions especials, anàlisi social i històrica, psicologia de l'esport, rendiment esportiu, etc.

Des del punt de vista de la formació universitària, l'anàlisi realitzat s'ha de traduir en un pla d'estudis i en unes propostes formatives adequades a la nova realitat. En conseqüència, creiem que la formació dels futurs llicenciats en Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport hauria d'orientar-se per tal que els futurs llicenciats assolissin:

- un corpus fonamental i suficient de coneixements i formació específica en les Ciències de l'Esport;
- una actitud vers la interdisciplinarietat, l'obertura al món del coneixement, a la integració de coneixements i al treball en equip;

- una capacitat d'innovació, basada en l'obertura al canvi, la inquietud per la recerca i l'interès per la reflexió sense desvincular-se de la pràctica física i esportiva;
- una formació ètica i de valors que orientin la praxi professional i científica.¹¹

La reflexió i el compromís personal de cada professional, la seva força associativa i l'esperit d'innovació i recerca seran la continuació d'aquest pla inicial i la garantia del progrés de les Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport i, amb elles, de la mateixa societat.

BIBLIOGRAFIA

- CASTILLO, J. (2002): "Nueva sociedad y educación física", a Latiesa, M. et al.: *Deporte y cambio social en el umbral del siglo XXI*. AEISAD. Investigación social y deporte núm. 5. Madrid, Esteban Sanz.
- FPCEEB-URL (2002): *Document d'Identitat. Estudis de Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport*, document intern, Barcelona, FPCEEB.
- GARCÍA FERRANDO, M. (2000): *Los españoles y el deporte: prácticas y comportamientos en la última década del siglo XX*. Encuesta sobre los hábitos deportivos de los españoles, 2000. CSD, Madrid.
- HEINEMANN, K. (2002): "Deporte y cambio social en el umbral del siglo XXI", a Latiesa, M. et al.: *Deporte y cambio social en el umbral del siglo XXI*. AEISAD. Investigación social y deporte núm. 5. Madrid: Esteban Sanz.
- LÓPEZ, I, y ALMENDRAL, P. (2001): "Contenido de los planes de estudio de la LCAF y del Deporte en España", a *Apunts*, 3r trimestre núm. 65, p. 72-85.
- MARTÍNEZ, R. y NÚÑEZ, J. (2001): "Deporte, actividad y empleo: análisis de la estructura ocupacional de los profesionales del deporte en España", a Latiesa, M. et al.: *Deporte y cambio social en el umbral del siglo XXI*. AEISAD. Investigación social y deporte núm. 5. Madrid, Esteban Sanz.
- MARTÍNEZ DEL CASTILLO, J. (1995): "Estructura ocupacional del deporte en España", *Serie ICd de Investigación y Ciencias del Deporte* 4, p. 3-56, Madrid MEC-CSD.

¹¹ Aquests són els principis que orienten els objectius de formació proposats en el Document d'Identitat dels Estudis de Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport de la Facultat de Psicologia, Ciències de l'Educació i de l'Esport Blanquerna-URL i que es concreten en el Pla d'estudis dissenyat.

- MARTÍNEZ DEL CASTILLO, J. Y PUIG, N. (1998): "Empleo y mercado de trabajo en el deporte", a García Ferrando et al.: *Sociología del deporte*. p. 259-276, Madrid, Alianza.
- PUJADAS, X. i SANTACANA, C. (1995): *Història il·lustrada de l'esport a Catalunya (1931-1975)*, vol 2. Diputació de Barcelona, ed. Columna.
- ULMAN, J. (1989): *De la gymnastique aux sports modernes*. Paris, Vrin.

ABSTRACT

Los nuevos planes de estudio y la aprobación del título de Licenciado en Ciencias de la Actividad Física y del Deporte se hicieron realidad con el Real Decreto de 1993, que concedió carta de plena naturaleza a una nueva perspectiva interdisciplinaria en este ámbito tanto en lo que a la formación e investigación como a la construcción de un perfil profesional se refiere. En este artículo se contextualiza la evolución y la situación actual de estos estudios, al tiempo que se analizan los posibles caminos de desarrollo de esta moderna profesión. Son éstas las reflexiones que inspiran el plan de estudios de la nueva licenciatura que Blanquerna ha iniciado este año.

• • • •

The 1993 Royal Decree finally established the new syllabus and the degree in Physical Activity and Sports Sciences, contributing with a new interdisciplinary perspective for both instruction and research, as for the creation of the appropriate professional profile. This article describes the context of its evolution and current situation, and also analyses the possible paths of development in this modern profession. These are the reflections that inspired the syllabus of the new degree course that Blanquerna started this year.

• • • •

Les nouveaux plans d'études et l'approbation de la Maîtrise en Sciences de l'Activité Physique et du Sport sont devenus une réalité grâce au Décret royal de 1993, qui a donné totale légitimité à une nouvelle perspective interdisciplinaire du point de vue de la formation, la recherche et la construction d'un profil professionnel adéquat. Dans cet article l'évolution et la situation actuelle de cette profession moderne sont mises en contexte et en même temps ses possibles voies de développement sont analysées. Ces réflexions inspirent le plan d'études de la nouvelle maîtrise introduite à Blanquerna cette année.

• • • •